



# VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

## FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

## ÚSTAV ARCHITEKTURY

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

## DUCHOVNÍ BROWNFIELD OLOMOUC - ZLÍN

SPIRITUAL BROWNFIELD OLOMOUC - ZLÍN

## DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

### AUTOR PRÁCE

AUTHOR

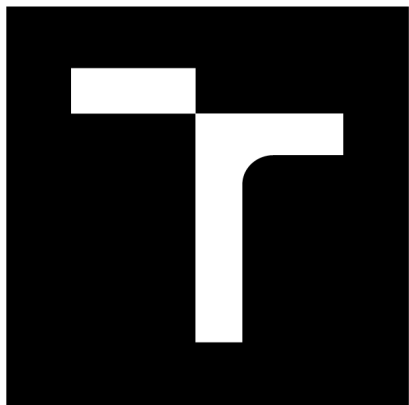
Bc. Tereza Smolová

### VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. MAREK ŠTĚPÁN

BRNO 2019



**VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ**

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA STAVEBNÍ**

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

**ÚSTAV ARCHITEKTURY**

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

**DUCHOVNÍ BROWNFIELD OLOMOUC - ZLÍN**

SPIRITUAL BROWNFIELD OLOMOUC - ZLÍN

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

DIPLOMA THESIS

**AUTOR PRÁCE**

AUTHOR

**Bc. Tereza Smolová**

**VEDOUCÍ PRÁCE**

SUPERVISOR

**Ing. arch. MAREK ŠTĚPÁN**

**BRNO 2019**



# VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

## FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3504 Architektura a rozvoj sídel
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Pracoviště	Ústav architektury

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student	Bc. Tereza Smolová
Název	Duchovní brownfield Olomouc - Zlín
Vedoucí práce	Ing. arch. Marek Štěpán
Datum zadání	30. 11. 2018
Datum odevzdání	17. 5. 2019

V Brně dne 30. 11. 2018

---

doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D.  
Vedoucí ústavu

---

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.  
Děkan Fakulty stavební VUT

## PODKLADY A LITERATURA

Nový zákon - sv. Matouš, Marek, Lukáš, Jan a kol.

O podstatě uměleckého díla - Romano Guardini (2009)

Slovník pojmů sakrálního výtvarného umění - Radko Chodura, Věra Klimešová, Alois Křišťan (2001)

Sacrosanctum Concilium /Konstituce o posvátné liturgii - Biskup Pavel, služebníků božích (1963)

Eucharistie v křesťanské antice - František Kunetka Teologické texty 2005/4)

Ticho a světlo - Louis Kahn (1999)

Bruno Zevi - Jak se dívat na architekturu

Polní cesta - Martin Heidegger

Má vypadat kostel jako kostel? - Marek Štěpán (ASB 10/2011)

Sakrální stavby dokážou veřejný prostor zakotvit v čase - Marek Štěpán (Artikl 5/2012)

Architekti CZ - Jaroslav Sládeček (2015)

Diplomní práce v Ateliéru Marka Štěpána 2012, 2017

Nábženská víra obyvatel podle výsledků sčítání lidu v roce 2011

## ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Hlavním tématem zkoumání a tvorby atelieru (laboratoře sakrálního prostoru) je současné křesťanské duchovní centrum, aktivity kolem a v takovémto sakrálního prostoru ve specifické krajině Hané a Valašska (Olomouc-Zlín).

Práce bude založena na individuálních odpovědích na toto téma. Zkoumání Evropského kontextu, měřítka, a duchovní a sociální struktury vyústí v myšlenkovou syntézu. Výsledek bude návrh konkrétní stavby na konkrétním místě s konkrétní stavební technologií. Jaký vliv na toto místo mají třeba poutě? Počet věřících za poslední desetiletí výrazně klesá, počet lidí věřících v posmrtný život obdobně výrazně stoupá. Duchovní rozměr bytí je prostě naší součástí. Jak s ním naložit v dnešní době?

Jak má tedy současný sakrální prostor vypadat a jak má promlouvat k dnešnímu člověku?

Výkresová část bude zpracována s využitím ruční práce a CAD, textová část a případné tabulkové přílohy budou zpracovány v textovém a tabulkovém editoru PC. Ve stanoveném termínu bude výsledný elaborát odevzdán vedoucímu diplomové práce v úpravě a kompletnosti podle jednotných pokynů Ústavu architektury FAST VUT v Brně. Při zpracování diplomového projektu je nezbytné řídit se směrnici děkana č. 19/2011 vč. příloh č.1: Úprava odevzdání a zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací (VŠKP) na FAST VUT.

Předepsané přílohy

Seznam složek:

A. DOKLADOVÁ ČÁST:

B. ARCHITEKTONICKÁ STUDIE:

- textová část A4 v předepsané podobě
- architektonická studie v úměrném měřítku
- řez fasádou od atiky až po základy v úměrném měřítku
- architektonický detail v úměrném měřítku
- úplný projekt ve formátu A3
- presentační plakát 700/1000mm na výšku

C. MODEL v úměrném měřítku

CD s dokumentací celého projektu

Předepsané přílohy

## STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana

"Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).

2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

---

Ing. arch. Marek Štěpán  
Vedoucí diplomové práce

## ABSTRAKT

Hlavním tématem diplomové práce je návrh křesťanského duchovního centra jako rozšíření stávajícího poutního místa, nedaleko Napajedelské brány na rozmezí Hané, Slovácka a Valašska, v kopcích Vizovické vrchoviny, Pramene Svatá voda. Návrh se opírá o analýzy a syntézy mapování duchovních brownfields zpracované v rámci před diplomní práce. Součástí zkoumání byla analýza poutních míst v okolí Zlína. Zabývá se mimo jiné otázkou, jak má vypadat současný sakrální prostor a jakým způsobem promlouvá k dnešnímu člověku.

Práce řeší návrh poutního kostela se zázemím pro turisty a ubytováním pro duchovní a poutníky. Základem kompozice jsou tři hlavní objekty - kostel, vstupní objekt a útulna - doplněny o kampanilu a křtitelnici. Jedná se o soubor objektů s nejvýše dvěma nadzemními podlažími a jedním podzemním podlažím s lázní. Stavební program vyžaduje separaci skupin uživatelů vzhledem k účelu užívání stavby. Součástí stavby je zahrada, která je svým funkčním i ideologickým ztvárněním inspirována rajským dvorem.

## KLÍČOVÁ SLOVA

sakrální architektura, kostel, pramen, krajina, liturgický prostor, poutní místo, mobiliář, interiér, architektonický detail, Zlín, Napajedla, Malenovice, Svatá voda, monolit, probarvený beton, pohledový beton, poutní místo, lázeň

## **ABSTRACT**

The assignment of this diploma thesis is the proposal of the Christian sacral centre as an extension of a current site of pilgrimage. Site is situated near Napajedelská brána by Zlín. Proposal is based on previous analysis of the regions of Valašsko and Haná. One of the most serious problems is a lack of spiritual and liturgical sites in the area of Zlín. The analysis and synthesis preceding this diploma thesis are enclosed. The analysis of sites of pilgrimage in the area of Zlín was one of the studied subjects. The assignment of the diploma thesis was created using a combination of discovered data – design of the site of pilgrimage including a church and spiritual centre.

This thesis deals with the design of a church as a site of pilgrimage, facilities, accommodation for clergymen and pilgrims. The composition is based on three main objects – church, entrance house and accommodation. The composition is complemented by campanile and „baptistery“. An object itself has two above-ground floors and basement with spa. Some of the spaces in the building have to be functionally separated due to different approach of visitors. Part of the building is a garden which is ideologically and functionally inspired by monastery claustrum.

## **KEYWORDS**

Svatá voda, church, spiritual centre, liturgical space, presbytery, altar, choir, campanile, pilgrimage, forest,

## **BIBLIOGRAFICKÁ CITACE**

Bc. Tereza Smolová *Duchovní brownfield Olomouc - Zlín*. Brno, 2019. !!XX!! s., !!YY!! s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Marek Štěpán



## **PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce s názvem *Duchovní brownfield Olomouc - Zlín* je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 17. 5. 2019

---

Bc. Tereza Smolová  
autor práce

## **PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Duchovní brownfield Olomouc - Zlín* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 17. 5. 2019

---

Bc. Tereza Smolová  
autor práce

## **PODĚKOVÁNÍ**

Děkuji mému vedoucímu práce Ing. arch. Marku Štěpánovi za věcné připomínky a rady v průběhu vypracovávání diplomové práce a za vypsání obohacujícího zadání nejen z architektonického hlediska. Dále děkuji Ing. Petru Jelínkovi, Ing. Dagmarě Donaťákové a MgA. Tereze Válkové za cenné rady v odborných odvětvích, Terezii Pavlišové za poskytnutí své autorské práce. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu.

# Obsah

<b>ÚVOD</b>	<b>11</b>
<b>PRŮVODNÍ ZPRÁVA</b>	<b>12</b>
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	12
2. URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ	13
2.1. DOPRAVNÍ ŘEŠENÍ	13
2.2. STEZKY A TRASY V OKOLÍ	13
2.3. PŘÍRODNÍ POMĚRY	13
2.4. UMÍSTĚNÍ NA POZEMKU	14
3. ARCHITEKTONICKO STAVEBNÍ ŘEŠENÍ	15
3.1. KONCEPT	15
3.2. FUNKČNÍ ŘEŠENÍ	15
4. ARCHITEKTONICKÝ DETAIL	17
4.1. INTERIÉR	17
4.2. UMĚNÍ V SAKRÁLNÍM PROSTŘEDÍ	17
4.3. AKUSTIKA	18
4.4. OSVĚTLENÍ	19
4.5. KOSTELNÍ MOBILIÁŘ	19
5. KONSTRUKČNĚ STAVEBNÍ ŘEŠENÍ	20
5.1. MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ, STATIKA	20
5.2. ARCHITEKTONICKÝ DETAIL – FASÁDA – KOTVENÍ LODŽIE	21
5.3. VĚTRÁNÍ A VYTÁPĚNÍ	22
5.4. HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU, SPLAŠKOVÉ VODY	22
5.5. ZDROJ ELEKTRICKÉ ENERGIE A VODY	22
6. DALŠÍ PŘÍLOHA	23
6.1. ESEJ – POUTNÍ MÍSTO	23
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ</b>	<b>26</b>

## ÚVOD

Zadání diplomové práce vycházelo z předchozí analytické práce. Výsledkem analýz vyplynulo několik problémů řešeného území Valašska a Hané. Jedním z nejzávažnějších problémů je nedostatek spirituálních míst a liturgických míst k modlitbě v oblasti Zlína. Analýzy a syntézy vzešlé z předchozí práce jsou přiloženy k samotné diplomové práci. Součástí zkoumání byla analýza poutních míst v okolí Zlína. Při kombinaci zjištěných dat vyplynulo zadání diplomové práce – návrh poutního kostela se zázemím a duchovního centra. Tato novostavba má za účel podporu místní komunity, podporu křesťanské víry a revitalizaci stávajícího poutního místa Svatá voda – Kaménka.

Práce řeší návrh poutního kostela se zázemím a ubytováním pro poutníky. Areál je doplněn o kampanilu a křtitelnicí. Novostavba je navržena v blízkosti poutního místa Svatá voda.

# PRŮVODNÍ ZPRÁVA

## 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

PROJEKT: Poutní kostel Svatá voda  
NÁZEV PRÁCE: Duchovní brownfield Olomouc – Zlín  
MÍSTO: Svatá voda – Kaménka, Malenovice, Zlín  
AUTOR: Bc. Tereza Smolová  
VEDOUCÍ PRÁCE: Ing. arch. Marek Štěpán

Zastavěná plocha: 2 415 m<sup>2</sup>  
Z toho kostel: 603 m<sup>2</sup>  
Užitná plocha: 4 260 m<sup>2</sup>  
Obestavěný prostor: 29 893 m<sup>3</sup>

## **2. URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ**

Pramen Svatá voda, nebo také Kaménka s kaplí Panny Marie Lurdské se nachází nedaleko Napajedelské brány na rozmezí Hané, Slovácka a Valašska, v kopcích Vizovické vrchoviny nedaleko Malenovic u Zlína (dostupné půlhodinovou pěší chůzí).

Samotné okolí pramene má svůj specifický duch místa, kterého formuje především hustý bukový les s vysokými rovnými kmeny. Orientačním vodítkem je linie vycházející z úžlabí pramene, bez které by se člověk v lese lehce ztratil. Je vhodné neopomínat ani další neméně důležité vjemy, jako jsou čich nebo sluch. Okolí je klidné, není slyšet jediná stopa civilizace, jen šumění listí, vyvěrající pramen a námluvy drobného ptactva. Od země je cítit příjemná vláha, zatímco slunce, které se dere mezi stromy, nabízí jemné jarní teplé paprsky. Po delším setrvání na místě je možné zpozorovat hmyz, myši a jiné hraboše pobíhající po spadlých kmenech.

### **2.1. DOPRAVNÍ ŘEŠENÍ**

Z pohledu dopravy se řešené území nachází v blízkosti méně rušné silniční komunikace III. třídy spojující nedaleká Napajedla a Bohuslavice, kterou křižuje výjezd z obce Karlovice a silnice směrem do obcí Lhota a Malenovice. Tato komunikace je taktéž označena jako cyklotrasa. Území je protkáno lesními stezkami. Nejbližší autobusová zastávka je od samotného pramene vzdálená 1,3 km v obci Karlovice, odkud jede spoj do Malenovic. Vjezdem do území lze rozpoznat zpevněnou asfaltovou plochu vedoucí z Karlovic směrem k lesní chatce či lesní cestu využívanou pro lesní techniku.

### **2.2. STEZKY A TRASY V OKOLÍ**

Kromě běžných lesních stezek územím prochází značené turistické trasy pod názvem Cyrilometodějská stezka. Po těchto stezkách vede několik Evropských kulturních tras ve jménu sv. Cyrila a Metoděje vedoucí od Pusteven, které jsou turisticky hojně navštěvované místo, také spojuje dvě mystické hory ležící na území Východní Moravy - Svatý Hostýn a Radhošť a dále pokračuje do nejvýznamnějšího poutního místa České republiky Velehradu. V těsné blízkosti řešeného území se nachází 13. zastavení této poutní stezky. Délka trasy je 131 km a je nejdelší ze zmíněných tras sv. Cyrila a Metoděje, které do Velehradu vedou z Vranova a nebo ze slovenské strany Skalky nad Váhom.

### **2.3. PŘÍRODNÍ POMĚRY**

Řešené území z geologického hlediska spadá do vnějších Západních Karpat, které vznikly ve druhohorách a třetihorách alpským vrásněním, což má za následek značně kopcovitý terén. Místo spadá konkrétně pod okrsek Napajedelské pahorkatiny, která je tvořena většinou jílovcí a pískovci zlínských vrstev. Vrchy jsou

zaoblené

a nenacházíme zde žádné skalní útvary. Při pohledu na reliéf ve vymezeném území je patrná údolnice s pramenem. Ten vodu odvádí dál do Hledínovského potoka. Expozice ke světovým stranám má zásadní vliv na energetické poměry lokality. Ve vymezeném území je orientace svahů na levé straně od údolnice převážně severovýchodní, na pravé straně severozápadní až západní. To je příznivé pro návrh vzhledem k množství dopadajícího slunce. Z klimatického hlediska patří Napajedelská pahorkatina do mírně teplých oblastí s vyrovnaným poměrem zimy a léta.

Terén ve vybrané lokalitě je možné charakterizovat jako zaoblený s příkře skloněnými konvexními plochami se sklonem až 22°, dále od údolnice směrem k vrcholu se sklonitost zmírňuje.

Kolem pramene se v celé ploše vymezeného území rozléhá lesní porost. Ten je charakterizován převážně listnatými a smíšenými lesy se stromy dosahujícími výšky nad 20 m s rovnými kmeny, koruny se nachází v horní výšce porostu. Les je rovnověký, tvořen převážně buky a borovicemi. Využití lesa nelze jednoznačně určit, není však pravděpodobné, že by se v této části jednalo o čistě hospodářský les.

## **2.4. UMÍSTĚNÍ NA POZEMKU**

Základem kompozice jsou tři hlavní objekty – kostel, vstupní objekt a útulna - doplněny o kampanilu a křtitelnici. Objekty se nachází v blízkosti pramene. Protože jsou však obklopeny lesy, jsou objevovány postupně. Poblíž cyrilometodějské stezky se na konci osy úžlabí tyčí kampanila, jejíž vrchol se nachází až nad porostem stromů. Z těchto objektů je jediná kampanila, dominantou v krajině a je viditelná z dálky. Díky své pozici a výšce zároveň slouží jako vyhlídková věž. Z druhé strany stezky upoutává pozornost křtitelnice. Ta nese spíše symbolický význam a dá se chápat jako vstupní brána, která společně se zídkou navádí poutníka ke kostelu. Obdobný význam nese i zídka vymezující zahradu a pěšinu ze spodní strany od pramene. Podél tohoto prvku je komponována Sedmiradostná cesta. Předprostor kostela je koncipován jako otevřená plocha se zpevněným povrchem (žulové odseky). Ten je pomyslně rozdělen na dvě části - shromaždiště/vnější dvůr. Tento prostor hraje důležitou roli v celkové situaci, neboť se zde odehrává většina veřejných venkovních aktivit, ať už liturgických - venkovní mše, svěcení ohně na Bílou sobotu, nebo světské - venkovní slavnosti, shromažďování za různými účely. Na vnější předprostor navazuje přízemní vstupní objekt, ve kterém se nachází zejména zázemí pro návštěvníky/turisty. Z kryté chodby je potom vstup do objektu útulny. Útulna poskytuje zázemí pro dlouhodobý pobyt. Celou její výšku protíná atrium a rozděluje ji na dvě samostatné funkční části. Atrium je významným uzlem celého souboru budov, neboť se v něm potkávají veškeré chodby, zároveň má neméně důležitý estetický a hygienický význam. Venkovní chodba ústící pod konzolou kostela vystupuje do zahrady, jejíž přístupnost je veřejnosti ztížena. V



zahradě se nachází devět stromů připomínající zahradu Getsemanskou a vodní prvek připomínající studnu, která se často objevovala v rajských dvorech.

### **3. ARCHITEKTONICKO STAVEBNÍ ŘEŠENÍ**

#### **3.1.KONCEPT**

V rámci konceptu jsem se zabývala způsobem, jak vymezit venkovní prostory, aniž by bylo nutné je uzavřít hmotou po celém obvodu, ale aby vymezení bylo srozumitelné. Protože návrh je situovaný v poměrně svažitém terénu, pracovala jsem nejen s vymezením v ploše, ale také výškovým. Součástí stavby je zahrada, která je svým funkčním i ideologickým ztvárněním inspirována rajským dvorem. Rajský dvůr se od raného středověku vyskytoval u klášterních staveb. Jednalo se o venkovní uzavřený prostor, zpravidla křížovou chodbou, oddělený od hospodářského provozu a okolního světa. Ochoz obklopující dvůr často propojoval různé prostory kláštera. Součástí bývala studna, povrch byl pokryt trávou, květinami nebo stromy.

Přestože se nejedná o klášter, stavební program si vyžaduje jistou separaci skupin uživatelů stavby. Rozdělení jsou do třech základních - duchovní služebníci, poutníci a turisté. Do terénu jsem kladla hmoty, a jejich natočením a vzájemnou polohou jsem vydefinovala základní urbanismus. Soubor objektů si zevnějšku uchovává jisté tajemství, jak ve skutečnosti funguje. Návštěvník musí stavbu prožít, poznat a prozkoumat, aby ji doopravdy pochopil. Tímto způsobem může mít architektura různé interpretace a přidává jí na intelektuální hloubce.

#### **3.2.FUNKČNÍ ŘEŠENÍ**

##### **a) vstupní objekt**

Skrze podélnou krytou chodbu je objekt volně propojen s venkovním prostorem. Sestává se ze dvou funkčních částí spojených společným zázemím. V pravé části jsou situovány funkce pro veřejné návštěvníky - informační kancelář/obchod se suvenýry a malé pohostinství s výdejem hotových jídel a levá část je určena poutníkům, kteří se účastní duchovního pobytu. Součástí je jídelna se společnou kuchyní jako pohostinství, ale odděleným výdejem, a společenský sál. Oba dva prostory je možné akusticky oddělit, nebo naopak propojit. To je vhodné zejména pro pořádání různých společenských událostí, jako jsou oslavy narozenin, svatby, agapé apod. Atmosféru společenského sálu dotváří okno orientované do lesního zákoutí.

Předprostor - vnější dvůr - je vhodný pro pořádání rozličných událostí. Je koncipován především pro konání venkovních obřadů jako jsou např. Svátek Těla a Krvě Páně, Svěcení ohně na Bílou sobotu apod. Mimo to je příhodný i pro konání světských aktivit a různých shromáždění.

#### **b) útulna**

Útulna poskytuje zázemí pro lidi, kteří se sdružují dlouhodobě - duchovní služebníky a poutníky. Rozdělena je na několik funkčních částí - ubytování pro duchovní, ubytování pro poutníky, lázeň, sál pro meditační cvičení těla a technické zázemí. Vstup do objektu útulny je situován v pravé části prvního nadzemního podlaží, z kryté chodby. Vstupní prostor je částečně převýšen přes dvě podlaží a poskytuje dostatek prostoru pro shromáždění (např. skupina skautů před odchodem do terénu). Ubytování pro duchovní služebníky je zcela odděleno ve druhém nadzemním podlaží, zpřístupněno je přes chodbu v zadním traktu. Prostor pro poutníky je vyčleněn v levé části. Pokoje jsou navrženy ve velikostech pro jednotlivce (dvojice) až po větší skupinové pokoje pro 10 osob s vlastním hygienickým zázemím. V prvním podlaží se nachází též jeden bezbariérový pokoj určený pro poutníky na vozíku. Všechny pokoje mají přístup na společnou lodžii. Podzemní podlaží je určeno pro očistu těla - lázeň s bazénem, sauna, odpočívárna, meditační místnost. Celou výškou objektu prostupuje otevřené atrium (shora vystavené povětrnostním vlivům). Na dně atria je umístěn kruh s nízkou vodní hladinou, který odráží kruhy ve vyšších podlažích.

#### **c) kostel**

Samotná hmota kostela výrazně nevystupuje nad ostatní stavby souboru. Svouí pozicí, natočením a zasazením v kontextu se však ostatním stavbám vymyká. Exteriér kostela je pragmaticky tvořen průnikem stereometrických těles a působí poněkud neosobním chladným dojmem. Kontrastní interiérový prostor potom návštěvníka přesvědčuje o opaku. Přestože vnější vzhled podléhá spíše baroknímu principu, nesouhlas exteriéru s interiérem, kompozice vnitřního prostoru by se dala nejlépe připodobnit románské architektuře. Kostel má podélnou dispozici halového typu se zaklenutou asymetrickou klenbou, důraz je kladen na závěr za presbytářem. Objekt kostela sestává celkem ze čtyř podlaží. Hlavní liturgický prostor zaujímá tři nadzemní podlaží, v boční části kostela se nachází vstup se zádveřím, zpovědnice, sakristie a schodiště. Jednotlivé podesty jsou věnovány případným expozicím. Třetí podlaží je věnováno scholi. Pod kostelem se rozléhá adorační kaple s rozvolněnou dispozicí a volným uspořádáním liturgických prostředků. Narozdíl od světlého kostela se jedná o tmavý a tichý prostor pro soukromé adorace. Právě ticho má potlačit iluzivní smýšlení člověka a donutit ho vidět sebe samého takového, jaký je. Tento prostor je určen především poutníkům a duchovním dlouhodobě pobývajícím, aby nebyli vyrušováni ostatními návštěvníky. Hlavní vstup do kostela je situován v čele. Vzhledem k výšce vrat a absenci zádveří se dá předpokládat, že vyšší frekvenci bude mít vstup boční.

## **4. ARCHITEKTONICKÝ DETAIL**

### **4.1. INTERIÉR**

Interiér kostela se snaží reagovat na současnou formu liturgie, nicméně nenásleduje současné tendence uspořádání liturgického prostoru (vějířovité nebo centrální uspořádání lavic). Důraz na společenství je vyjádřen na první pohled méně nápadnými projevy. Presbytář nezaujímá autoritativní postavení, (není oddělen obloukem, není převýšen apod.). Společně s lavicemi pro věřící je situován pod stejně definovaným prostorem jedné klenby. Lavice jsou hloubkově uspořádány podle středové osy, mezi věřícími se nevytváří ulička. Také příchod kněze doprovázeného přísluhujícími probíhá z boční strany, tedy jakoby vycházel z řady. Přestože prostředí se stává čím dál více liberální, priority liturgického prostoru, které představují přítomnost Ježíše Krista (sedes - ambon - oltář), zůstávají zdůrazněny. Přestože se jedná o jednoprostorový kostel, nabízí různá místa určená pro slavení liturgie nebo tradiční zbožnosti. U vchodu se nachází křtitelnice s věčným pramenem, výklenek za vstupem je věnován proměnlivým funkcím (umístění betlému, dočasněho oltáře, pokladnice na sbírky apod.), v boční lodi (pod převisem klenby) jsou umístěna zastavení křížové cesty. Zpovědní místnost je umístěna v přední části kostela v návaznosti na exteriér a boční kapli, která je součástí hlavního liturgického prostoru. Kůr pro scholu a varhaníka je umístěn tak, aby respektoval akustické požadavky a zároveň byl zachován kontakt s předsedajícím a společenstvím.

V interiéru jsou minimalizovány zdobné prvky, důraz je kladen na prostor, světlo a materiál. Základem je pohledový beton světlé barvy, též klenba, která je monolitická a nese otisk strukturované matrice. Beton je doplněn pravdivými materiály (kámen, dřevo, kov), na prvcích, u nichž je záhodno vyzdvihnout jejich důležitost.

### **4.2. UMĚNÍ V SAKRÁLNÍM PROSTŘEDÍ**

Církev byla největším zadavatelem umění do 19. století. I v současnosti je umění nedílnou součástí sakrálního prostoru. V minulosti nebyla obrazová výzdoba kostelů pouhým estetickým výrazem, ale stala se prostředkem, který negramotným pomáhal pochopit tajemství víry. Přestože v našich geografických poměrech takřka nenajdeme negramotného člověka, sakrální umění má stále svoji váhu. Vyjádření soudobým jazykem, ať už abstraktním nebo konkrétním, reflektuje jistou spiritualitu a dodává prostoru intelektuální hloubku. Za vzor umění užitého v interiéru jsem zvolila tvorbu Terezie Pavlišové, která je autorkou čtrnácti obrazů křížové cesty v oblasti Vysokého Lesa na Svitavsku. Křížovou cestu zpracovala abstraktní a

metaforickou formou, což umožňuje různou interpretaci. Z mého pohledu je právě přílišná materializace a snaha o realistické vyobrazení spíše degradující, neboť znázornění jsou především nositelé příběhu. Pravá podstata se ukývá hlouběji a k tomu by mělo umění směřovat.

Další umístění uměleckého díla je zamýšleno na čelní stěnu za presbytář. To by mělo být ztvárněno mozaikou z kachlí. Kromě děl, která vznikají rukou člověka kostel dotváří nepřehlédnutelné průhledy do lesa. I ty jsou po zarámování oknem obrazem, který se v průběhu roku několikrát mění.

#### 4.3. AKUSTIKA

Akustika je jedním z nejvýznamnějších faktorů, které ovlivňují kvalitu sakrálního prostoru. Slovo i hudba jsou nedílnou součástí bohoslužby. Správné umístění zdrojů zvuku mělo zásadní vliv na uspořádání liturgického prostoru. Kostel má podélnou dispozici. Objem definuje kromě obvodových stěn především asymetrická klenba

s patou v úrovni podlahy v přízemí, zakončena převisem v podobě boční lodi. Nad čelním vstupem je umístěn kůr pro malý sbor a varhany (pozn. původním záměrem bylo umístění sboru a varhan na úroveň presbytáře, nicméně taková pozice byla vzhledem k navrženému prostoru akusticky nevyhovující). Kůr společně s klenbou napomáhá šíření zvuku do vertikální roviny. V rámci studie jsem v návrhu zohledňovala dobu dozvuku zjednodušenou výpočtovou metodou.

Optimální doba dozvuku na základě objemu a účelu využití podle vzorce  $T_0 = (0,3961 \cdot \log V) - 0,026$  činí při objemu prostoru 4 969 m<sup>3</sup> dozvuk 1,34 s. Pro řeč jsou uváděny hodnoty 0,5-1,2 s, pro hudbu jsou hodnoty optimální doby dozvuku 1,6-2,1 s, přičemž pro varhany by hodnota neměla klesnout pod 2 s (u gotických chrámů byla doba dozvuku až 8 s, v baroku 5 s).<sup>1)</sup> Skutečná doba dozvuku dle pohltivosti povrchů, kdy A je odvozeno z celkového objemu při vlhkosti 50 % podle vzorce  $T = 0,164 \cdot V / (A + 4m \cdot V)$ , je doba dozvuku přibližně 2,6 s. Samotná klenba má tendence kumulovat veškerý odražený zvuk do své podélné osy a vytváří tak "hluchá" místa po bocích. Aplikací hrubé struktury na povrchu klenby se zvětší její povrch, drobné kaverny ve struktuře betonu budou napomáhat absorbování vyšších frekvencí, sedící lidé budou mít vliv na střední frekvence, zatímco rozměrnější členění (balkony, otevřené prostory) budou pohlcovat nižší frekvence. Pohlcovače jsou potom použity v úrovni kůru pro vytvoření akustického stínu. Ozvučení prostoru je doplněno soustavou mikrofónů - citlivé kondenzátorové mikrofóny (ploché zabudované nebo na husím krku) - blíže specifikováno v detailu interiéru

#### **4.4.OSVĚTLENÍ**

Vzhledem k až asketicky jednoduchému pojednání prostoru, hraje světlo zásadní roli v dotváření atmosféry. Působením světla se snažím podpořit myšlenku liturgie a jeho význam postavit na úroveň symbolu. Největší důraz je kladen na horní světlo. Součástí vodorovného zastřešení jsou dvě horizontální okna, která slouží pro osvětlení kůru a presbytáře. Tam společně s pevnou vertikálou, která se za hranou klenby ztrácí, utváří dojem nekonečna - představu Boha. Denní světlo ze světlíků je umocněno skrytými svítidly - nepřímým umělým osvětlením odraženým od vnitřního pláště světlíku. Svítidla mají takovou barevnou soustavu, aby mohla simulovat přirozené světlo měnící se v průběhu dne. Výraznou symboliku sehrává okno umístěné ve východní stěně za presbytářem. Přivádí do kostela sluneční paprsky v dopoledních hodinách, což souvisí se symbolikou Krista jako vycházejícího slunce. Částečně to ideologicky supluje východní orientaci kostela, která nebyla v návrhu uplatněna.

Další přirozené světlo do interiéru přichází rozlehlými okny za presbytářem a v boční stěně pod kůrem. Účel těchto oken je primárně určen pro vytvoření průhledů do lesa nikoli jako zdroj světla. Světlo do boční lodi (pod přepisem klenby) dopadá skrze světlíky mezi konstrukčními žebry. To je stejně jako v případě horního osvětlení umocněno umělým světlem, nicméně s mnohem menší intenzitou.

Hlavní osvětlovací soustava je určena především pro nasvícení presbytáře přímým směrovým dopadem světla. Již zmíněná osvětlovací soustava je umístěna ve vertikální štěrbině v přední části klenby. Pro tento účel jsou ve štěrbině ukryta reflektorová halogenová svítidla. Ambientní umělé osvětlení je užito linárně v zapuštěné patě klenby. Svítidla jsou instalována tak, aby nebyla viditelná. Pozice světel je stejně jako ozvučení blíže specifikováno v detailu interiéru.

#### **4.5.KOSTELNÍ MOBILIÁŘ**

Při návrhu mobiliáře jsem vycházela z typologie prvků kostelního mobiliáře. Nejzákladnější trojicí je oltář, ambon a sedes. Dále je presbytář nepostradatelně doplněn křížem a svatostánkem. Mobiliář není příliš zdobný, podřizuje se funkční podstatě. Případnou zdobnost nahrazuje výběr kvalitních a pravdivých materiálů, jakou jsou kámen, dřevo nebo kov.

##### **a) eucharistický svatostánek**

Eucharistický svatostánek pro uchování posvěcených hostií je umístěn v presbytáři tak, aby byl dobře viditelný jak z hlavního prostoru pro věřící, tak z boční kaple. Jeho základnu tvoří žulový masiv o čtvercové základně. Samotná schránka z titanu

o vnitřním rozměru 500 x 500 x 500 mm je umístěna ve výšce 1 300 mm. Dvířka jsou ozdobena zlatým sluncem, které zdůrazňuje přítomnost Krista v Nejsvětější svátosti.

#### **b) ambon**

Čtecí pult určený pro hlásání Božího slova je umístěn v přední části presbytáře na dobře viditelném místě. Ambon je vyhotoven z žulového masivu s mírně nakloněným vrchem a zarážkou. Rozměry ambonu jsou 400 x 600 mm a je 1 200 mm vysoký. Vršek ambonu má přípravu pro umístění mikrofonu.

#### **c) sedes**

Sedadlo pro předsedajícího kněze je umístěno v presbytáři na viditelném místě. Jeho rozměry vychází z ergonomických předpokladů a umožňuje celebrantovi usednout v rouchu. Sedadlo z dubového dřeva je široké 650 mm, ve výšce 450mm. Způsob provedení je inspirováno spoji užitými při výrobě nábytku typického pro oblast Valašska. Sedes pro kněze má narozdíl od sedadel pro příslušující opěradlo, čímž se od nich odlišuje.

#### **d) kříž - vertikála**

Vertikála umístěna v prostoru za presbytářem, jejíž vrchol se ztrácí ve světle je abstrahovanou podobou kříže. Ve výšce asi 8 m dochází k průniku s neviditelnou horizontálou. Pozice průniku je převzata z konstrukce Vitruvia kříže sestrojeného na základě zlatého řezu. Toto místo je určeno pro vložení věčného světla, které je znázorněno elektricky napájenou diodou. Titanový sloup dosahuje výšky přibližně 13 m.

## **5. KONSTRUKČNĚ STAVEBNÍ ŘEŠENÍ**

### **5.1. MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ, STATIKA**

Záměrem je vytvořit soubor hmot, které působí uceleným monolitickým dojmem. Beton jsem zvolila nejen pro svoji odolnost, která se hodí do lesního prostředí, ale nabízí i estetické kvality ve formě vizuální a haptické výrazovosti. Požadovaného vzhledu lze docílit zmonolitněním nejen vnitřní stavby, ale i vnějšího pláště. To umožňují současné pokročilé stavební techniky, díky kterým lze eliminovat velké množství vnějších detailů.

Hlavní konstrukci souboru staveb tvoří monolitický železobetonový stěnový systém se stužujícími obvodovými stěnami založený na betonových pásech. Monolitický vzhled není požadován pouze v exteriéru, ale také v interiéru, z tohoto důvodu je stěnový systém tvořen ze čtyř základních skladeb. Kombinace skladeb byla navržena proto, aby se zredukovalo množství spotřebovaného materiálu a zjednodušil se technologický proces v některých částech. Jedná se o sendvičové

konstrukce kontaktní se zateplením mezi vrstvami betonu a jednu skladbu s vnitřním zateplením. Právě taková skladba je vzhledem k pozici rosného bodu náchylná na kondenzaci vodních par na straně interiéru, proto je nutné zvolit vhodnou formu izolace, která by měla být z kapilárně aktivního materiálu (např. aerogel, z ekologického hlediska lépe perlitové desky), aby se mohla případná vlhkost odvětrat. Nosná vrstva se vždy nachází dle dané situace na vnitřní, vnější nebo obou stranách souvrství. Ve spodní části stavby jsou konstrukce, které jsou v přímém kontaktu se zemí, navrženy z hydrofobního betonu.

Vodorovné konstrukce jsou tvořeny monolitickými stropy převážně jednostranně pnutými. Některé stropy v podzemním podlaží jsou vzhledem k většímu rozponu (8,5m) řešeny jako monolitické železobetonové trémové stropy s příznanými trámy.

Vstupní objekt a útulna jsou zastřešeny odvětrávanou dvouplášťovou plochou střechou s minimálním spádem. Střešní konstrukci tvoří dřevěné styčnickové vazníky se zateplením mezi spodními pásnicemi. Právě díky této konstrukci nedochází ke změně pozice tepelně izolační vrstvy z interiérové strany na exteriérovou. Dřevěné vazníky jsou lokálně uloženy na ocelových kotvách provázaných s výztuží železobetonové stěny.

Poněkud specifitější je konstrukce samotného kostela, kdy bylo potřeba vyřešit jeho značné vyložení. Podélné stěny kostela působí jako stěnové nosníky. Mezi stěnami je v místě největšího vyložení umístěn předjatý nosník, který vynáší desku stropu podzemního podlaží. Strop nad podzemním podlažím je řešen taktéž jako železobetonový trémový. Železobetonovou monolitickou skořepinu pomáhá vynést několik železobetonových žeber, za které je zavěšena. V místě převisu nad boční lodí je klenba do žeber zapřena a ty přenáší zatížení do obvodové podélné stěny vetknutím.

## **5.2.ARCHITEKTONICKÝ DETAIL – FASÁDA – KOTVENÍ LODŽIE**

Konstrukci lodžie tvoří dva protilehlé ocelové nosníky profilu L (100/200 - odhad - nutné posouzení statikem), které jsou přišroubovány k připraveným kotvám vystupujících z železobetonové konstrukce. V místech, kde kotva vytváří tepelný most, je řešena formou isokorbu (železobeton/ocel). Mezi takto připravené ocelové nosníky jsou vloženy dřevěné trámy přišroubované k ocelovým navěškám. Trámy vynáší dřevěný rošt z latí sloužící jako podklad pro provedení podlahy z terasových prken.

### **5.3. VĚTRÁNÍ A VYTÁPĚNÍ**

Získávání tepelné energie je zajištěno geotermálními vrty pro tepelné čerpadlo země-voda. Tepelná čerpadla jsou předpokládána s reverzním chodem, a budou využity pro chlazení v teplém období. Tepelná čerpadla budou společně s akumulací nádobami a zásobníkem vody umístěny v technické místnosti podzemního podlaží útulny. Teplo bude rozvedeno instalačním kanálem do podlahového vytápění.

Výměna vzduchu bude zajištěna jak přirozeným, tak nuceným větráním. Navrženy jsou celkem tři vzduchotechnické jednotky. Jedna VZT jednotka (úsek "A") je umístěna v technické místnosti pod kostelem a zajišťuje výměnu vzduchu v kostele - přívod vzduchu pod lavicemi, odsávání v úrovni kůru a svedení zpět do strojovny. Druhá VZT jednotka (úsek "B") je umístěna v technické místnosti v podzemním podlaží útulny a je určena pro vstupní objekt a ubytování duchovních. (část útulny po atrium). Vzduch bude v místnostech lokálně doupřaven. Třetí VZT jednotka (úsek "C") je umístěna v technické místnosti vedle lázně a je určena primárně pro odvod výparu z oblasti bazénu. Pokoje pro ubytování poutníků jsou větrány přirozeně, bude pouze zajištěn nucený odvod vzduchu z koupelen. Atrium se podílí na přirozené výměně vzduchu.

### **5.4. HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU, SPLAŠKOVÉ VODY**

Dešťová voda ze zpevněných ploch a střech objektů bude svedena do podzemní retenční nádrže, odkud bude recyklována pro splachování a údržbu zahrady. Přebytek dešťové vody bude odveden do vsaku v zahradě. Odpadní a splašková voda ze všech objektů bude svedena do čističky odpadních vod a po přečištění bude likvidována ve vsaku.

### **5.5. ZDROJ ELEKTRICKÉ ENERGIE A VODY**

Po zvážení získávání elektrické energie alternativními způsoby a vody z podzemních vrtů se jeví jako ekonomická varianta napojení na již existující síť – vodojem, jenž je vzdálen asi 800 m, Karlovice 1,2 km. Vodovodní i elektrická síť budou k objektu přivedeny jedním podzemním vedením.



## 6. DALŠÍ PŘÍLOHA

### 6.1.ESEJ – POUTNÍ MÍSTO

*02/2019*

Historicky lze putování zaznamenat už od doby předhusitské, a přestože se jeho smysl naskrz staletími měnil, kult poutních míst přetrval dodnes. Nejdříve se vyskytovala místa, která povětšinou nesla patrocinium světců, později se ve větší míře začala vyskytovat místa mariánská. Počet poutních míst se hojně rozmnožil především v 17. a 18. století v rámci rekatolizace po vítězné bitvě na Bílé hoře. Příčině jejich vzniku by se dala přiřadit reakce na protestantské zpochybňování Panny Marie a světců, zároveň to byl i projev zanícenosti víry. Množství poutních míst bylo postiženo v době osvícenství za vlády císaře Josefa II. na konci 18. století, jehož cílem bylo dosáhnout absolutní superiority státu nad církví. Tento panovník zakázal konání poutí a rušil velké množství kostelů. "Dozvuk" osvícenství se pak nesl i do 19. století, kdy vzdělanci zaujíмали skeptický postoj k zázrakům a Božím zásahům do lidského života, nicméně duch víry přetrvával především ve venkovském prostředí. Impulsem pro budování poutních míst byl ve 30. letech 19. století vznik a epidemické šířené nové nemoci - cholery, která vystřídala odeznělou epidemii morovou. V této době vznikaly spíše menší posvátná místa v podobě kaplí. Současně došlo k technickému pokroku a díky vybudování sítě železnic byla pro poutníky dosažitelná i vzdálenější místa, především v Rakousku. Konec 1. světové války byl ve znamení vyvrcholení protihabsburských tendencí a agitace proti Římu. V období první republiky se však podařilo založit několik poutních míst, nicméně v době nacistické okupace byly v zabraném území veškeré poutě a církevní slavnosti zakázány. Za komunistické vlády byla katolická církev označena za nepřátelskou režimu, navzdory tomu byla některá poutní místa po převratu zachována pod přísným totalitním dohledem (dokazovali lidem pro klid, že ve státě je náboženská svoboda). I tak docházelo k devastaci poutních míst, zejména vlivem vystěhování původního obyvatelstva. Stále však bylo zničeno o poznání méně míst než za vlády Josefa II. Významnou událostí pro duchovní klima byla národní pouť katolíků na Velehradě roku 1985, která dodala odvahu a důkaz mladším generacím, že nejsou bezvýznamnou menšinou. Koncem 20. století začala být duchovní a poutní místa znovu napravována.

S ohlédnutím za historickými souvislostmi by se dalo konstatovat, že vznik poutních míst byl důkazem upevňování víry. Po tristním pustošení v nedávné době dnes dochází k zotavování poutních míst a kult poutnictví se navrácí. Otázkou zůstává, za jakým záměrem se současní poutníci na vzdálená místa vydávají. Jedná se jen o turistickou manýru, nebo je důvodem opravdu ušlechtilý cíl, tedy přiblížení se Bohu?

Po vlastním absolvování "cvičné" poutě do Křtin, počínající svítáním v Mariánském údolí, jsem si uvědomila, že samotná cesta je cíl. Částečně mlčenlivé putování jsme prokládali duchovními etudami v podobě krátkých příběhů k zamyšlení, které zaměstnaly moji mysl na několik kilometrů. Při důkladnějším zahloubání myslí jsem si v hlavě přemítala otázky a vzpomínky, které mě běžně doprovázejí před spaním, nicméně po delším intervalu ticha, v nasazeném tempu, se má mysl začala dotýkat citlivějších témat, které se snažím běžně vytěsnit. Dokážeme svou mysl stimulovat tak dlouho, že si vyřeší všechny svoje "problémy"? Pokud by čistě hypoteticky člověk ve svém nitru setrval tak dlouho, až by mu došly vzpomínky a otázky, na co by se upnula mysl? Existuje snad elementární otázka, která se ukrývá hluboko pod hromadou všedností? Kdo by na ni vlastně odpověděl?

V tuto chvíli by se dalo vyvodit, že čím delší vzdálenost na své pouti překonám, tím hlouběji se dostávám do své myslí. Jedná se však o ideální model, nicméně v realitě tělesná schránka podléhá únavě a nedokáže držet krok s myslí. Je nasnadě vytvoření místa, které by nabízelo stimul nejen pro mysl, ale stejně tak pro tělo. Prostor, který by se nepodbízel novými vjemy a vytvořil ideální prostředí pro soustředění myslí. V úvahu připadá ticho a tma. Přestože je vyprázdnění nitra uvolňující, představuji si ho jako vyčerpávající. Mělo by se člověku, který pobývá v takovém prostředí, nabídnout pohodlí a péče, nebo by měla být duše pod tlakem? Hladová, vyčerpaná, smutná, neumytá, taková, nad kterou se musí ona sama sebe povznést?

Dostávám se k otázce, jak by mělo vypadat místo, které poskytuje zázemí pro ty, kteří se rozhodnou ponořit se do svých útrob. Je nutné podotknout, že od počátku se zabývám primárně zkoumáním a pozorováním křesťanství, avšak v pokusu o návrh a přiblížení se moderním tendencím upevňování víry se nechávám inspirovat a ovlivňovat i odlišnými náboženskými zvyklostmi. Veškerý pohled na život ve víře a její chápání je zcela subjektivní názor, který vyhodnocuji ze svých vlastních pocitů a zkušeností. Stejně jako každá jiná činnost by i rozjímaní mělo mít svůj vymezený začátek a konec. Poutní cesta, na kterou se vydávám - myšleno jako překonání vzdálenosti - by zasloužila své vyvrcholení. Zřetelný cíl, chrám, dominantu i ozdobu krajiny, kam se ubírají mé kroky. Atmosferický prostor se silným duchem místa, kde dokáží zkoncentrovat svoji mysl a následně se vymezí začátek a cíl mé duchovní cesty. Svatyně, která mi poskytne zázemí během mého pobytu. Nelze zpochybnit, že chrám - významnou dominantu krajiny - nenavštíví pouze poutníci, ale také výletníci.

Je proto nutné, aby se v celém komplexu jasně stanovila hranice veřejná a uzavřená. Důležitou roli by mělo sehrát přirozené denní světlo, které je charakteristické pro návrh náboženských staveb, volba proporcí a materiálů. Pohyb v komplexu by měl být přirozený a uspořádání hmot by mělo nabídnout prostory s různou škálou intimity. Hmoty nemusí nutně vytvářet kruhový, čtvercový, ba nezbytně ani ne jakkoli jinak uzavřený vnější prostor. Hlavní rozdíl

mezi běžným duchovním místem - kostelem- a poutním chrámem cítím v jejich potřebě izolovat se od okolního prostředí. Osobně jako věřící-amatér mám pocit, že duchovní místo všedního dne by mě mělo alespoň částečně donutit soustředit mysl na upevnění víry. Samotné bohoslužbě je dán jistý řád, který se opakuje při každé návštěvě, což mi usnadňuje cílit myšlenkové toky na dané téma. Každý týden ideálně tvaruji svoji hmotu reprezentující duchovno spíše ze zvyklosti a setrvačnosti. Návštěva kostela má tak daný svůj účel návštěvy, která je vesměs rychlá a intenzivní. To se odráží ve vztahu interiéru s exteriérem, které jsou od sebe izolované. Na pouť se vydávám s hlubší myšlenkou a přesvědčením. Architektura, která mnohdy vychovává, by měla tentokrát ponechat odhodlání na mé vlastní vůli - odložit uspokojení lákavé ale méně hodnotné potřeby, a upřednostnit významnější, dlouhodobější, avšak aktuálně méně poutavé zabřednutí do boje s vlastní myslí. Architektonické ztvárnění by mi mělo dát najevo, že cesta je mé rozhodnutí a "nedělat machry".

Do poutních chrámů a útulen neputují pouze lidé se stejně subjektivním světonázorem jako mám já. Existují možná i tací, kteří nejsou "věřící - amatéři", ale pokročilí, a příchod na takové místo považují za odměnu spojenou se zaslouženým odpočinkem (ne věčným samozřejmě). Prostředí silné svým geniem loci je dobývá stejnou mírou duchovní energie, jako lázně dobývá tu fyzickou. Komplex by mohl nabízet protipól tichých a temných prostor pro hloubání a opravdu se přirovnat lázním, které pečují o ducha i tělo. V konečném důsledku mi vlastně připadá nadmíru zajímavé, když se právě lidé s odlišným a přesto stejným cílem, jinou mentální a duchovní vyspělostí setkávají na jednom místě. Když se podívají na své zrcadlení v čase, předají si vzácné informace a zkušenosti, které se nedají vyčíst z knihy nebo vyslouchat na kázání. Budou si navzájem duchovními vůdci. Jako když se potká mé minulé a budoucí já.

## SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

### Knižní publikace

ČAPKA, František. Morava. Praha: Libri, 2003. Stručná historie států. ISBN 80-7277-186-8. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:676e86f0-9ae2-11e3-a744-005056827e52>

FOLTÝN, Dušan. Encyklopedie moravských a slezských klášterů. Praha: Libri, 2005. ISBN 80-7277-026-8. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:cd5ca4b0-f225-11e4-88cd-005056827e52>

TOMÍŠKOVÁ, Marie a Eva ROZEHNALOVÁ. Církevní stavby. Brno: Ústav územního rozvoje, 1995. ISBN 80-85124-48-3. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:4dacbf90-b384-11e5-b5dc-005056827e51>

PERKA, Radovan a Michal FLEGL. Poutní místa: Velehrad, Hostýn, Svatá Hora. Praha: Olympia, 1991. Průvodce Olympia.

ČERNÝ, Jiří. Poutní místa jihozápadní Moravy: milostné obrazy, sochy a místa zvláštní zbožnosti. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov, 2005. ISBN 80-86559-15-7.

VAVERKA, Jiří. Stavební fyzika. 1, Urbanistická, stavební a prostorová akustika. Brno: VUTIUM, 1998. Učebnice. ISBN 80-214-1283-6.

KUPKA, Jiří. Liturgický prostor: reflexe uspořádání kostela. Praha, 2010. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Katolická teologická fakulta.

NEUFERT Ernst. Navrhování staveb. 2. vyd. Consultinvest, 2000. ISBN 8090148662.

KLIMESOVÁ, Jarmila. Nauka o pozemních stavbách: Modul M01. Brno, 2005

### Vyhlášky a normy

Vyhláška č. 499/2006 Sb. O dokumentaci staveb (ve znění pozdějších přepisů)  
Vyhláška č. 398/2009 Sb. O obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb  
Vyhláška č. 268/2009 Sb. O technických požadavcích na stavby

CSN 01 3420 Výkresy pozemních staveb – Kreslení výkresů stavební část  
CSN 01 3130 Technické výkresy – Kótování – Základní ustanovení

CSN ISO 128-23 Technické výkresy – Pravidla zobrazení  
CSN 73 0532 Akustika – Ochrana proti hluku v budovách a související akustické vlastnosti stavebních výrobků – Požadavky

CSN 73 0818 Požární bezpečnost staveb – Obsazení objektu osobami  
CSN 73 0802 Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty  
CSN 73 0833 Požární bezpečnost staveb – Budovy pro bydlení a ubytování CSN 73 0543-2 Tepelná ochrana budov  
CSN 73 0580-1 Denní osvětlení budov  
CSN 73 4108 Šatny, umyvárny a záchody  
CSN 73 4130 Schodiště a šikmé rampy. Základní ustanovení  
CSN 74 3305 Ochranná zábradlí – Základní ustanovení  
CSN 74 4505 Podlahy – Společná ustanovení  
CSN 73 0540-2:2011 Tepelná ochrana budov - Část 2: Požadavky

### **Internetové zdroje**

GEOPORTÁLY GEOVAP. [online]. [cit. 2019-04-30]. Dostupné z:  
<http://portal.geostore.cz>

GEOPORTÁL CUZK. [online]. [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://geoportal.cuzk.cz/>

TZB-info. [online]. [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/>

DEK. [online]. [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.dek.cz>

SLAVONA. [online]. [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.slavona.cz>

Schoeck: isokorb [online]. [cit. 2019-05-17]. Dostupné z:  
<https://www.schoeck-wittek.cz/cs/isokorb>

STO: zateplovací systémy - stotherm in comfort [online]. [cit. 2019-05-17].  
Dostupné z: [http://www.sto.cz/cs/produkty/zateplovaci-systemy/stotherm-in-comfort/stothermincomfort\\_1.html](http://www.sto.cz/cs/produkty/zateplovaci-systemy/stotherm-in-comfort/stothermincomfort_1.html)

## SEZNAM ZKRATEK

VUT	Vysoké učení technické
FAST	Stavební fakulta
EN	evropská norma
ČSN	česká technická norma
ISO	International Organization for Standardization (Mezinárodní organizace pro normalizaci)
NV	nařízení vlády
Sb.	sbírka
s.	strana
příl.	příloha
č.	číslo
pozn.	poznámka
SO	stavební objekt
m n. m.	metrů nad mořem
min.	minimální
max.	maximální
tl.	tloušťka
obj.	objekt
PP	podzemní podlaží
NP	nadzemní podlaží
S	severní
J	jižní
V	východní
Z	západní
ŽB	železobeton
TI	tepelná izolace
PT	původní terén
UT	upravený terén
1+kk	dispozice – počet pokojů + kuchyňský kout
CHÚC	chráněná úniková cesta
tzv.	takzvané
cca	circa

R  
Ø

poloměr  
průměr

## **SEZNAM PŘÍLOH**

**elaborát A2** architektonická studie

**elaborát A3** architektonická studie

**elaborát A3** před diplomní práce – analytická část

**souhrnný prezentační výkres B1**

**fyzický model, měřítko 1:500**

**fyzický model, měřítko 1:1000**

**CD** elektronická verze diplomové práce